

LIBRIS

We know
books

Constantin Eretescu

ÎN CĂUTAREA ALEXANDREI

roman

Spandugino

Director: Lavinia Spandonide
Director editorial: Paul Marinescu
Redactor: Maria Hulber
Tehnoredactor: Constantin Niță

Tipărit la NeoProTip

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ERETESCU, CONSTANTIN

În căutarea Alexandrei : roman / Constantin Eretescu.
- București : Editura Spandugino, 2026
ISBN 978-630-6543-98-4
821.135.1

Ediția precedentă a volumului *În căutarea Alexandrei*
a fost publicată la Editura Cartea Românească, în 1999.

Copyright © Spandugino, 2026
Toate drepturile rezervate Editurii Spandugino.

Editura Spandugino
Strada Docenților, nr. 18, sector 1, București
Comenzi telefonice: 0040 737 730 700
Comenzi prin e-mail: office@edituraspandugino.ro
Comenzi online: www.edituraspandugino.ro

CAPITOLUL I

1

— Să nu te duci îndărăt. Călătoriile în trecut sunt primejdioase.

Acesta avea să fie sfatul lui Cornel Dragavei, dat înainte de plecare, într-unul din momentele lui de gravitate, atât de rare. Pentru că Martin Husar îl asculta cu atenție, cel puțin așa lăsa să se vadă, vizitatorul socoti potrivit să mai gloseze pe această temă.

— Poate că te duci să regăsești ceva ce-ai lăsat, spuse. Ori te pomenești că te duci să descoperi ceva ce nu știi. Numai ca să afli că nimic nu mai e la fel. Totul s-a surpat, s-a uitat. Amintiri, case, oameni. Aparent, n-avea ce să li se întâmple, doar erau fapte ale trecutului. Și totuși, timpul schimbă natura evenimentelor, le reorganizează. Constatarea cea mai ciudată pe care o faci e aceea că oameni sau relații pe care le-ai socotit multă vreme importante își pierd dintr-odată însemnătatea. E din cale-afară de tulburător să vezi că trecutul se schimbă, că e altul de fiecare dată când te uiți în urmă.

Cuvintele acestea fuseseră rostite acum două zile. Martin Husar, în locuința căruia se desfășurase monologul, nu socoti necesar să spună ceva – de altfel, Dragavei nici

nu avea aerul că era interesat de opiniile interlocutorului său, își asumase rolul de sfetnic și nu era dispus să-și submineze autoritatea cu cine știe ce păreri divergente –, dar aceasta nu-l împiedică să se întrebe ce l-a îndemnat pe prietenul său să facă atâta drum ca să-și depene cugetările despre trecut. Putea fi ceva legat de o experiență personală. După cum putea fi o amenințare ori numai un mod de a-l preveni asupra unor posibile consecințe; știa de bună seamă, doar îi spusese el însuși cu vreo lună în urmă, că pleca în România să-și vadă tatăl, familia – sau ce mai rămăsese din ea. Putea, la fel de bine, să fi fost o observație cu caracter filosofic, una din aiurelile lui, iar în acest din urmă caz era mai bine să fi rămas acasă, să-și bea berea la fereastra lui din Dyre Avenue, din Bronxul natal, așa cum îi plăcea să spună în zeflema. În toiul prelegerii, își făcu vânt de pe pervazul geamului unde stătea, un gest cu totul nefiresc, dat fiind că se afla deja cu picioarele pe pardoseală și n-avea nicio trebuință să se sprijine în mâini și să sară ca să ajungă pe ea, și veni aproape în fugă până la marginea patului unde se afla el, ca să-i ciocănească pieptul cu un arătător încovoiat de artrită, să-i pună în evidență un lucru pe care-l socotea pesemne esențial.

— Trecutul nu poate fi cunoscut, spuse.

Și, fiindcă Husar nu reacționează nici de data aceasta, repetă aceleași cuvinte, cărora le puse și o coroană finală:

— Nu încerca.

Dintre toate alternativele, amenințarea părea să fie interpretarea cea mai plauzibilă, cu toate că nu vedea cine l-ar fi împuternicit pe Dragavei să i-o transmită.

Martin Husar constată, aproape intrigat, că tot ce mai rămăsese din clovnul pe care-l știa erau atributele exterioare,

pălăria mare, texană, din piele galbenă, cu borurile laterale legate cu șnur deasupra calotei rotunde, așezată puțin ștângărește, pe o parte, și dinții lipsă. Dragavei dădea impresia că se costumase inadecvat pentru rolul pe care venise să-l joace. Înfățișarea, dar mai cu seamă felul în care era îmbrăcat se asortau mai bine cu o altă atitudine asupra vieții. Din această cauză, cuvintele nu sunaseră convingător. De altfel, de îndată ce-și declamă replica, de parcă s-ar fi rușinat de cele spuse, îi întoarse spatele și rămase cu privirea ațintită pe fereastră, la acoperișurile de ciment smolit ale clădirilor de peste drum. În răstimpuri, scutura cutia de bere pe care o ținea în mână și mai lua câte o înghițitură. Când o goli, o puse ușurel pe pervazul geamului și ieși din cameră. Husar rămase în pat, într-o rână, cu spatele lipit de perete, așteptându-l să se întoarcă. Era convins că se dusesese în bucătărie să-și ia alta – avea întotdeauna în frigiderul mult prea mare pentru un singur om o ladă de Rolling Stone –, dar câteva secunde mai târziu auzi trântindu-se ușa de la intrare.

Îi veni în minte cuvintele lui Dragavei la scurtă vreme după ce avionul ateriză la București și opri pe peronul din fața aerogării cu acoperișul vâlurit. Trecu relativ repede de controlul pașapoartelor, ceea ce nu-l surprinse prea tare din moment ce aeronava Lufthansa cu care călătorise fusese pe jumătate goală. Urma controlul bagajelor, venite huruind pe o bandă rulantă care trebuia dată de mult la fier vechi. Al lui sosi printre primele, o balabustă neagră cu mânerul reparat de el, înfășurat cu o bandă de scotch argintiu. Îl apucă și căută din ochi coada cea mai scurtă. Acela fu momentul când simți că cineva îl bătea pe umăr. Se întoarse. Înaintea lui se afla un ofițer tânăr, scund, cu fața palidă. Se oferă să-l conducă în salonul

pentru oaspeți. Martin Husar îl examinează câteva clipe; zări cu coada ochiului un bărbat masiv, nebărbierit, de vreo patruzeci de ani, cu mâinile în buzunarele hainei, oprit la vreo doi pași de el, și emise părerea că trebuie să fie o greșală. Afirmă că cineva îl aștepta afară, ceea ce nu era adevărat, și că nu se făcea să întârzie. După care se aplecă să-și ia geamantanul.

— Domnul Martin Husar, spuse ofițerul cu o voce amabilă, lipsită de previzibila intonație interogativă și-l apucă de cot.

Îi arătă cu cealaltă mână încotro să se îndrepte, în vreme ce mâna care-i strânsese cotul îl cuprinse de după talie, împingându-l ușor, ca și cum s-ar fi așteptat ca bărbatul să opună rezistență. Husar socoti că era inutil să-i spună că nu i se cuvenea cinstea salonului de oaspeți. Apucă mânerul bagajului și-l târî în direcția dorită de omul în uniformă. Mai apucă să-l vadă pe bărbatul masiv urnindu-se din loc și urmându-i, până ce ofițerul deschise larg o ușă.

— N-are să dureze decât câteva minute, îl încredință în momentul în care-i ceru pașaportul, pe care-l examinează fără grabă și-l băgă în buzunar. Zece, cel mult cincisprezece, preciză, după care-și dezgoli brațul cu o mișcare rapidă și se uită la ceas.

Merse apoi spre ușă de-a-ndărăteala, ca să fie sigur că omul nu se ținea după el. Martin Husar rămase în picioare în mijlocul salonului. Era convins că, dacă ar deschide ușa, s-ar trezi față în față cu matahala cu mâinile înfundate în buzunarele hainei.

Când își dădu seama că nu mai avea nimic altceva de făcut, Husar își trase un scaun, aprinse o țigară și se puse să aștepte. Ceasul lui, un Timex pe care-l cumpărase acum vreo

două luni de la un arab care vindea tot soiul de nimicuri întinse pe un prosop direct pe trotuarul de pe Broadway și pe care dăduse nouă dolari, arăta șapte și optsprezece minute dimineața, dar el știa că era cu șapte ore mai mult.

2

Ceea ce tânărul căpitan numise pompos salon de oaspeți era de fapt o cameră de patru metri pe patru. Decorată cu un portret mare al președintelui, agățat sus, la o palmă sub tavan, același chip de acum un deceniu, arătând chiar ceva mai tânăr, poate că doar culorile erau ceva mai intense, cu fața răsucită puțin într-o parte, în maniera impusă de fotografii profesioniști ai generației trecute, una dintre pozițiile lor artistice, o atitudine nenaturală, pentru că nu-ți puteai închipui că un om și-ar strâmba gâtul în felul acela ca să se uite la tine. Și două postere, acestea din urmă la înălțimi accesibile, unul reprezentând Mănăstirea Voroneț, fotografie din elicopter a laturii de sud, cea care a păstrat pictura exterioară, iar celălalt, un peisaj marin cu trupuri goale, indistincte, pe fundalul unor hoteluri albe, cu multe etaje, dispuse în amfiteatru. Scaune înșirate de-a lungul pereților. Cimentul pardoselii pătat în câteva locuri de ceea ce puteai fi noroi, dar la fel de bine sânge sau doar vopsea. Nicio fereastră. În lipsa lor, încăperea era luminată cu două becuri de neon (un al treilea era stricat ori stins) al căror întrerupător se afla dincolo de ușă. Odată încheiată inspecția, Martin Husar se așeză pe scaun cu fața spre ușa pe care ieșise — și pe care spera că avea să se întoarcă — ofițerul cel tânăr.

La intervale egale, ajungea până la el o voce de femeie care anunța, pe rând, în română, franceză și engleză aterizarea și decolarea unor avioane. Urmau trepidațiile motoarelor. Pereții și dușumeaua intrau treptat în rezonanță cu vibrațiile de afară. Apoi zgomotul se stinge, pentru a fi urmat de perioade de liniște. Nu avea nicio îndoială că se afla sub supravegherea unor camere de luat vederi, după cum era convins că alți ochi îi scrutau într-un computer prezentul, trecutul și, cine știe, viitorul. Aveau să fie decepționați. Era un om oarecare. O viață fără întâmplări remarcabile, ca un drum fără borne kilometrice. Pe deasupra, în cea mai mare parte, legală. Ceea ce fusese nelegal în viața lui – rămăsese într-adevăr în străinătate cu șapte ani în urmă – se rezolvase pe deplin satisfăcător. Singura nedumerire pe care o puteau avea privea scopul călătoriei de acum. În privința aceasta însă, n-avea cum să-i ajute, chiar dacă ar fi fost să rămână în salonul pentru oaspeți ca într-o cută a timpului, până va deveni schelet sau va dispărea cu totul. Așa cum s-au petrecut lucrurile cu Alexandra. Pentru că de la ea a pornit totul. Dar sămânța întâmplării – socotind că se poate vorbi astfel despre Alexandra Husar, născută Mavrodin – a fost aruncată în pământ cu mulți ani în urmă.

Se împlinea o săptămână de când primise scrisoarea aceea compactă din România. O pusese pe masa din bucătărie, la vedere, sprijinită de mașina de făcut cafea – în lipsa unui cuvânt mai potrivit, trebuie să-i zici cafea lichidului aceleia cafeniu cu un vag miros de naftalină pe care-l produce –, să-i fie la îndemână atunci când avea s-o deschidă. Îi examinase ștampilele. Citi data: „14 august 1978”. Fusese depusă la poștă cu aproape o lună și jumătate în urmă, ceea ce

însemna că, înainte să pornească la drum, trecuse și pe la alte instituții. Apoi timbrele. Aceleași furci și ulcioare imprimate în culori șterse pe hârtie de proastă calitate. Numele și adresa expeditorului: „Ana Iorgulescu”. Sora lui. În urma acestui studiu minuțios, Husar decise să amâne lectura textului. Motivul principal era acela că poșta nu se prăpădisese cu firea să-i aducă vești bune. Apoi, filele multe, așa cum le simțea la pipăit, parcate în plicul scurt, nu prevesteau ceva vesel. Pe deasupra, știa că, dacă Ana se hotărâ să scrie, și încă pe îndelete, asta nu putea fi decât ca să-i aducă o veste proastă. Și, nu în ultimul rând, superstițios ca mulți alții, Martin Husar nutrea nădejdea că o știre pe care n-a ajuns s-o afle nu s-a produs încă și de aici gândul naiv că putea să preîntâmpine o nenorocire refuzând să ia cunoștință de ea. Amenințătoare erau și literele, ferme, desenate precis, mai cu seamă cele ale numelui, atât de diferite de cele din caietele ei de liceu de pe vremuri – pe care și le amintea bine, pentru că obișnuia să copieze din ele compunerile literare, Ana fiind cu un an mai mare ca el, iar programa școlară mereu aceeași –, pline de semnături, numai brizbizuri și floricele, mai ales filele de la sfârșit, remarcabil de puerile, care i-au evocat întotdeauna un copil care, în loc de șireturi, se leagă la pantofi cu enorme panglici colorate.

O deschise la insistența lui Madeleine, într-un moment în care ar fi fost o nesăbuiță s-o refuze. Lucrurile se petrecură cam așa: după ce isprăviseră de făcut dragoste, Martin Husar se desprinsese de ea, își aprinsese o țigară și aștepta cu resemnare izbucnirea iminentă a scandalului, parte a unui complex ritual de acuplare cu care sfârșise prin a se obișnui. Urmărea între timp cu o privire moleșită cum aerul împins

de ventilatorul din fereastră usca transpirația de pe abdomenul femeii, cum pielea ei strălucitoare acum câteva minute devenea mată și cum, simultan, aerul din jur căpăta un miros dulceag de scorțișoară. N-avea cum să știe dacă acesta era mirosul ei sau al negrilor în general, poate doar al negreselor, poate că doar al negreselor din Caraibe, un loc cu mirosuri violente și cu oameni pe măsura aromelor, fiindcă Madeleine de acolo venea, din Puerto Rico, o insulă săracă, altfel decât afirma numele ei. Continua să stea întins alături de ea, pe partea dinspre perete, departe de curentul de aer, atent la ceea ce va urma, pentru că știa că va urma un război scurt și brutal. Ceea ce nu înceta să-l surprindă erau detaliile care aveau să declanșeze explozia, succesiunea de secvențe, cuvântul, accentul, privirea, toate vizibile numai ei, insesizabile pentru el. Zăboveau o vreme pe teritoriul neutru al dialogului, Martin Husar călcând precaut pe lava fluidă a cuvintelor, ocolind umbrele lungi ale celor cu sensuri obscure, până când ochii întunecați ai femeii aveau să-și încetinească vibrația. Cu un aer firesc, aproape jucăuș, îl ruga atunci să-i repete ce-a spus – sau n-a spus, dar a gândit –, să ilustreze, să dea un exemplu. În momentul acela, știa că Madeleine acroșase un fir. Ceasornicul detonatorului începuse să ticăie. Ajunsese cu vremea să presupună că suferea de un complex de inferioritate. Pătimea că venise dintr-un loc de unde plecau toți săracii care umpleau cartierele rău famate ale New Yorkului. Suferea că era neagră, cu toate că nu era propriu-zis neagră, era ciocolatie, în nuanța aceea molatică a creolilor din America Centrală, un loc în care s-a amestecat sângele tuturor raselor, că era femeie. Atunci când crezu că înțelege motivele suferinței ei, încercă să-i explice că țara din care plecase

el nu era mai brează și, ca supremă dovadă de solidaritate, se aplecă peste ea și-i șopti cu convingere:

— Iar eu, la urma urmei, nu sunt decât un biet bărbat și pe deasupra o față palidă.

În logica lui Martin Husar, argumentul era pe deplin valabil. Folosise în mod deliberat termenul peiorativ pe care-l întrebuințaseră cândva indienii și pe care-l auzise recent în gura unui negru bătrân. Voia să spună că era vulnerabil el însuși, chiar dacă injuria (Martin Husar nici n-o percepea astfel), venită din partea unei minorități paupere, semăna mai mult cu un strigăt de invidie. În momentul în care-l auzi, ochii femeii se încețoșară. Întoarse capul spre el ca pentru a se asigura că spusese o glumă, că nu putea crede o asemenea nerozie. Îl cântări o vreme fără să scoată o vorbă și, când se convinge că nu era așa, spuse cu vocea ei cea mai suavă:

— *Anda a paseo!*

Husar nu reacționează în vreun fel.

— Nu știi ce-i aia, nu-i așa, *chico*? Întrebă mângâindu-i obrazul. Plimbă ursul, asta înseamnă, răcni și în secunda următoare îi îndesă un upercut în plexul solar, care-l lăsă lat.

N-a crezut vreodată că Madeleine avea atâta forță. Cu un asemenea pumn putea să intre în ring cu Muhammad Ali. Nu-l vedea bine. Chircit, sufocat de durere, o urmări cum sări din pat, își înșfăcă din mers hainele împrăstiate prin cameră și trânti ușa apartamentului, ca să se îmbrace undeva în ascensor, departe de el.

În ciuda experiențelor, Martin Husar încerca încă, de fiecare dată când simțea apropiindu-se momentul exploziei, s-o ia de mână și s-o scoată din zona minată. În loc să se lase, Madeleine alegea invariabil moartea eroică. Alerga orbește